

TRANSILVANIA

FŌIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

NrulŪ 7.

SIBIIŪ, 15 IULIŪ 1895.

AnulŪ XXVI.

GeneralulŪ TraianŪ Doda,

unulŪ din eroii armatei monarhiei precum și ai naȚiunei nŃstre, a rēposatŪ la 4/16 IuliŪ în CaransebeșŪ, după îndelungate suferinȚe, în etate de 73 ani, și a fostŪ înmormētatŪ cu mari onoruri bisericesci, civile și militare Vineri 7/19 IuliŪ a. c.

Fiă-i țerāna ușŃră și memoria cu laudă!

ESAMENELE SCŃLEI CIVILE PUBLICE DE FETE DIN SIBIIŪ.

Conform programei publicate în Nr. 5. alŪ acestei foi, esamenele dela scŃla civilă publică de fete cu internatŪ a AsociaȚiunei transilvane pe anulŪ scolarŪ 1894/5, s'aŪ ținutŪ în țilele de 13/25 până la 16/28 IuniŪ a. c., și s'aŪ terminatŪ cu producȚiuni musicale, declamaȚiuni și cāntări din partea elevelorŪ și cuvinte de încheiere din partea delegatului Comitetului și a directorului.

După instrucȚiunea ministerială în cauza esamenelorŪ acestorŪ scŃle, carea o publicămŪ la altŪ locŪ, presidiulŪ la aceste esamene l'a purtatŪ comisarulŪ guvernialŪ dlŪ EmilŪ de *Trauschenfels*, inspectorŪ scolarŪ alŪ comitatului SibiiŪ, împreună cu delegatulŪ On. ComitetŪ, secretarulŪ AsociaȚiunei *Z. Boiu*.

Esamenele au decurs în bună ordine, probându și de astădată, că șola noastră este la nivelul culturii de astăzi, atât în ce privește instrucțiunea, cât și în privința educației.

Participarea publicului din loc și din părți mai depărtate a fost viuă; deosebit interes au manifestat părinții elevilor, cari parte mare au venit din considerabile depărtări: Transilvania, Bănat, Ungaria proprie, Bucovina, chiar și din România.

Sub tot decursul examenelor a fost deschisă expoziția lucrurilor de mână femeesci, confecționate de eleve, începând de la cele mai simple lucruri de mână, până la cele mai delicate și mai frumoase croșetări, cusături, albituri și gătiri de haine, cari facu puntea de trecere de la șolă în viața practică.

Programa IX. a șolei, cu un bun elaborat de prof. Dr. Vasile Saftu, intitulată: „Șolele superioare de fete“, și cu îndatinatele *Sciri șolare* din partea direcției credem că va fi tuturor, și cu deosebire celor ce au fost prezenți, un plăcut suvenir.

Mărți la 25 Iuniu nou a fost examenul privat cu elevele cursului complementar, alu căroru numeru se urcase la 11, și anume d-șorele: Hortensia Cosma, Cornelia Manu, Victoria și Cornelia Muciu-Urechiă, Maria Popescu și Sofia Vasile din Sibiiu, Ecaterina Antonescu din Râmnicu-săratu, Octavia Barițiu din Năseud, Minodora Radivoevici din Bozovici, Maria Seleschi din Borinesci (Bucovina) și Victoria Venter din Arad.

Mercuri și Joi s'au ținut examenele cu elevele celor IV clase ale șolei civile. Ear Vineri dimineața de la 9—11½ au urmat încheierea solemnă a anului șolariu cu cântări chorale, declamațiuni în limba română, maghiară, germană și francesă, în fine cu producțiuni în musica vocală și instrumentală, cari tote au secerat plăcerea și viile aplause ale numerosului și distinsului public ascultătoriu. Ear în-

cheierea s'a făcută cu unŭ scurtă cuvântă din partea delegatului comitetului și a directorului scolară.

Delegatul comitetului a dîsă cam următoarele :

Preastimată publică ascultătorii! Onorată Direcțiune și corpă didactică! Iubite eleve!

Cu viū interesū am însoțitū mersulū esamenelorū scōlei civile publice de fete, carea cu mari jertfe o a întemeiată și cu părintescă bunăvoință o susține și îngrijesce iubita noastră Asociațiune transilvană pentru literatura română și cultura poporului românū. Seria acestorū esamene o am începutū cu studiulū religiunei și o am și terminatū cu cântări de laudă cătră celū Preaînaltū, care este dătătorilū tuturorū bunățățilorū. Cu acestū simțemētū de fiiescă mulțemită se încheiāmū și acestă festivitate scolară; căci Dumneșeū a scutitū scumpa noastră instituțiune scolară și în anulū acesta de tōtă calamitatea; și în numărulū acela completū în întregū, în care scōlă a priimitū la prima Septembre anulū espiratū pre iubitele sale eleve, venite aici din tōte părțile româniei, ea redă astăđi doioșilorū părinți pre iubitele fiice, pre care aceștia i le-aū încredințatū ei.

Însărcinatū din partea On. Comitetū alū Asociațiunei cu onorificulū mandatū de delegatū alū seū pentru aceste esamene, vinū cu bucuriă a constata, și sperū a fi în deplinū acordū cu DVóstră, că esamenele terminate astăđi ni-aū datū din noū înălțătorilū aspectū, că scōlă noastră, consciă de chiāmarea sa, se susține la nivelulū scōlei moderne de astăđi. Meritulū se cuvine în prima liniă Onoratei Direcțiunii și On. corpū didacticū, carele cu deligință neobosită, cu zelū nefrântū, cu devotamentū din inimă, a consacratū puterile sale nobilei probleme a educațiunei și instrucțiunei. Și nu potū a nu amintī la acestū locū în specialū de stimata Direcțiune a internatului, ba me simtū datorū a pronuncia mulțemirea On. Comitetū cătră stimata D-șoră directriță a aceleia, carea cu bunū tactū și cu adevărată iubire ca de mamă a supraveghiatū

internatulul concređutú îngrijirei sale, și a făcutú, ca copilele se simtă cu mai puținú greú depărtarea lorú din brațele mamei de acasă.

DVóstră, iubite eleve, cu bucuriă puteți reprivi asupra ostenelelorú din anulú espiratú și a secera părintescile nóstre mulțemiri cu progresele, ce ați făcutú. Unele din DVóstră, după o paușă bine meritată și după o plăcută petrecere în sinulú casei părintesci, aveți a ve reíntórce aici și a continua lucrulú începutú; siliți-ve a rămáne íntru tóte cele bune, ce vi le-ați căștigatú în acéstă scólă, și ceea-ce ve lipsesce íncă, a ve agonisi cu diligința de până acum și în anii următori. Ear acelea din DVóstră, cari cu đina de astăzi ve luați remasú - bunú dela acéstă a dóua casă părintescă, și dela dragile sorióre, ce vi le-a datú ea, pēștrați cu iubire suvenirile acestei case, și ceea-ce ați ínvētatú aici, comprobați și în viēta practică, în carea íntrați. Prin portarea DVóstră veți avé se susțineți și se propagați bunulú prestigiú, de care se bucură acestú institutú în sinulú iubitulú nostru poporú!

În fine, On. Publicú ascultătoriú! primiți espresiunea viuei mulțemite a On. Comitetú alú Asociațiunei pentru interesulú celú viú și căldurósa bună-voință, ce ați aretatú și cu acéstă ocașiune cătră scólă nóstră de fetițe, și íntruniți, ve rog, urările DVóstră cu ale nóstre, ca scumpa nóstră Asociațiune transilvană, creatórea și protectórea acestei instituțiunii scolare, se trăiescă, se prospereze și se continue a trămite rađele binefăcētóre ale luminei și virtuții până în regiunile cele mai índepărtate, în cari străbate dulcea nóstră limba română!“

La aceste cuvinte, ínsotițe de vii aplause, directorulú scólei, Dr. V. *Bologa*, totú în aplausulú publiculú đise cam următóarele :

Venerabile d-nule delegatú! Onoratú publicú!

Poporulú nostru a ajunsú acelú gradú alú desvoltărei, când s'a simțitú adēncú în sinulú seú necesitatea rădicărei unei scóle superióre de fete. Și bărbații, devotați intereselorú poporului, aú jertfitú multú în proporție cu puterile lorú și

aă întrupată idea, respective aă întemeiată acestă institută, pentru-ca se asigure femeii române partea ce i se cuvine din domeniulă sciinței și moralei, ca tovarășă nedespărțită a românului atâtă de multă și greu cercată.

Jertfele loră ne-aă rămasă nouă moștenire ca o comoră neprețuită, spre a o exploata în folosulă némului. Acésta e credința năstră nestrămutată, *căci celă-ce nu respectăză jertfele culturale și umanitare ale unuă poporă, acela comite mai multă decâtă păcată!*

Noi am primită în tómnă trecută odorulă onorabililoră părinți, ca să contribuimă după preceptele înțeleptei pedagogii la acea *zestre morală și intelectuală a ficeloră române*, care n'are séménă pe pământă și e neprețuibilă în viéta de tóte zilele. Acésta implică în sine chiamarea năstră, și ținta năstră supremă, și în sporiulă acestei lucrări încheiamă și acestă ană scolară cu liniștită consciință, că am satisfăcută intențiiloră nobile ale părințiloră și autorității năstre superioare, care este espresia voințeiă poporului.

Așa am lucrată până acum, așa vom continua și în viitoră“.

Esprimă apoi mulțemită, în numele direcțiunei scolare, tuturoră factoriloră, puteriloră didactice, ordinare și ajutătoare, cari aă contribuită la conducerea și la realizarea problemeloră culturale și de educațiune ale institutului.

În sfârșită anunță, că procsimulă ană scolară se va începe după normele din vigóre la 1 Septembre 1895. st. n., în care privință se va publica și ună *avisă* la timpulă seă.

Astfelă se încheiă anulă scolară 1894/5. O caracteristică îmbucurătoare a acestuă ană a fostă, între alte bune, și numărul celă mare ală eleveloră, celă mai mare din cei 9 ană scolară de până acum, și anume 64 eleve din internată, ear preste totă 80 eleve, și împreună cu ale scólei elementare a Reuniuneiă femeiloră din Sibiiă 110 eleve.

Urările năstre cele mai bune și pentru anulă următoră!

DESPRE ÎNVĂȚĂMÎNTULŢ RELIGIUNEI.

Dilele acestea a apărutŷ :

„*Protocolulŷ adunării generale a V-a a Reuniunii învățatorilorŷ români gr. or. din diecesa Araduluiŷ*“, cu protocoalele ședințelorŷ, programa adunării generale, cuvântulŷ de deschidere din partea președintelui Teodorŷ Ceonțea, și tractatele cetite în acele ședințe.

Unulŷ din acele tractate este și celŷ despre învățămîntulŷ religiunei, de învățatorulŷ Protasiŷ Givulescu, care în partea sa generală îlŷ publicăm aici ca o mică dovadă despre spiritulŷ celŷ bunŷ, ce domnesce în cercurile acelei stimabile Reuniuni învățatoresci. Tractatulŷ este celŷ următorilŷ :

„Scôla are menirea de a înzestra pe elevŷ cu cunoșcințele ce îlŷ sunt de lipsă în viață, spre a fi folositorŷ sieși și prin sine societății omenesci.

Tôte cunoșcințele, ce omulŷ e în stare a și-le însuși în viața sa, se referescŷ la trei lucruri: natură, omŷ și Dumnezeu. Acestea sunt trei isvôre nesecabile, cari ne servescŷ cu materialŷ abundanțŷ spre cultivare. Din natură omulŷ învață a-î cunosce lucrurile, învață a le cunosce firea și legile, după cari se schimbă ele, și de aici își însușesc desteritatea de a le pune în serviciulŷ seŷ, ca așa mai cu înlesnire se pôtă ajunge la ținta, spre care nisuesce aici în viață, adecă la perfecțiune. Din cunoșcerea de sine, omulŷ ajunge la cunoșcința chiâmărei sale, ca ființă alésă aici pe pămîntŷ; învață a cunosce raportulŷ dintre sine și semenii seși, și în fine din cunoșcința acestorŷ doue: a naturei și a consciinței de sine, ajunge la cunoșcința acelei ființe divine, carea a ziditŷ și care conduce tôte.

Mijloculŷ, prin care procurămŷ elevulŷ cunoșcințe despre Dumnezeu și prin care desvoltămŷ în elŷ simțeminte religiôse, e învățămîntulŷ religiunei. A conduce pre elevŷ la cunoșcința lui Dumnezeu, a sădî în înima lui credința cătră acela, a-lŷ deda la sevêrșirea faptelorŷ bune, eată sublimulŷ scopŷ alŷ religiunei! La ajungerea acestui scopŷ, trebuie se țintescă

întregu învățământul. „Tóte cunoscințele și desteritățile, procurate prin învățământu, trebuie se țintescă la desvoltarea simțemântului religiosu“, ȃice prețuitul nostru pedagogu: Dr. Pipoș. Va se ȃică: întregu învățământul trebuie se aibă de basă religiunea. Posédă cine-va cât de multe cunoscințe, decât îi lipsescu simțemintele morale-religióse, acelea rămânú fără de nici o valóre atátu pentru elú, cât și pentru omenime. Omulú, a căruí educațiune nu are de basă religiunea, nu e în stare a se opune cu tãrie sufletescă tuturorú valurilorú furtunóse ale acesteí vieți; trãesce, fără a scí pentru ce, fără a avé unú idealú, idealulú fericireí vecínice, alú împreunãrei cu Dumneđeú. Unú astfelú de individú nu e capabilú sê se înalțe cu mintea și sufletulú seú preste necasurile acesteí lumí, și nici nu se scie entusiasma pentru vreunú ce nobilú. E egoistú, îlú preocupã interesele proprií într'atãta, cã-și uitã de multe orí de demnitatea sa de omú, și de referințele sale față de aprópele seú și față de Dumneđeú.

Óre-ce sunt anarchiștiú, socialiștiú și alte creaturi de felulú acestora, acești dușmaní neîmpãcați ai ordínei morale, distrugători ai tuturorú instituțiunilorú omenescí? Nimicú, decât nisce nenorociți, cărora le lipsesce educațiunea moralã-religiósã, indiviđi fără credință în Dumneđeú, a cărorú inimã n'a fostú atinsã de foculú sacru alú dragostei evanghelice.

Așa dar educațiunea, lipsitã de basã religiósã moralã, are urmãri cât se póte de rele pentru societatea omenescã. Unú curentú fórte greșitú e, a despoia scólele de caracterulú lorú confesionalú religiosú, și a le pune sub influința statului. În atarí scóle educațiunea e lipsitã de haina religiunei, și acésta ocupã numai unú locú abia mediocru între celelalte obiecte de învățământú. Consecuențele acestuí curentú greșitú se manifestézá de presinte și în faptele, ce se petrecú naintea ochilorú nostri, când cu ignorarea pe rëndú a tuturorú aședemintelorú bisericeí creștine, se inaugurézá era lipsitã de orí ce caracterú moralú și religiosú.

În cele premerse am arătat în liniiaminte generală însemnătatea religiunii în învățământ; fiă-mi permisă a mai adăuga ceva referitor la unele momente, dela cari atărnă succesul învățământului religiunii.

Prin învățământul religiunii tindem a influența asupra minții și inimei elevului. Întâiu spre a-i procura cunoștințe din religiune și a-i face cunoscute învățăturile și așezămintele sântei biserici; a doua, spre a stărni în el simțeminte religioase morale spre formarea caracterului moral.

Pe cât e de ușor a procura elevului cunoștințe din religiune, pe atât e de greu a influența asupra simțemintelor interne ale lui. Asta e stânca, de care ne isbim în propunerea religiunii; și decă stăm să grăim drept, trebuie să mărturisim, că chiar partea acésta, cea mai însemnată, a învățământului religiunii, e neglijată. În partea acestei împrejurări, cred, că i se pôte atribui faptul, că succesul învățământului religiunii, în ceea ce privesce partea morală, e atât de neînsemnat. Aici se recere dela catehetu o iscusință mare, de a scí folosí tóte momentele potrivite, spre a poté străbate în inima elevului. Se recere o dibăcie rară întru întocmirea și predarea cunoștințelor astfel, ca prin acésta să producă efectul asupra internului lui. Cine voesce de altcum se facă pe altul religios și moral, mai nainte însuși are să se facă. Catehetul trebuie să fie esemplu de religiositate și moralitate.

Prin acésta însă nici de cum nu voesc să afirm, că totu succesul în învățământul religiunii depinde exclusiv numai dela iscusința și calitățile catehetului, — nu căci sunt o mulțime de alte împrejurări, ce cad afară de cadrul vieții și activității școlii, ce se referesc mai mult la viața casnică și la coatinerea elevului cu societatea, și cari împrejurări în cele mai multe cazuri paralizează succesul învățământului, fiă acesta cât de strălucit. Aș nu scim din experiență, că un exemplu rău, de cari — durere! — elevul vede destule, e de ajuns, ca să strice într-o minută totu

ce am edificatū noi cu multă trudă și ostenelă? Și apoi de câte-ori nu ne-am convinsū, că elevul vede chiarū în casa părintescă tocmai contrarulū — dela cele ce l'am desbătutū noi în scōlă?

Așa e! esemplulū are aici în formarea caracterului moralū unū rolū fōrte importantū și decīdătorū. Rōde binecuvēntate ar aduce o activitate armoniōsă a scōlei și a familiei“.

P. Givulescu.

DATE SCOLARE DIN BRAȘOVŪ.

În anulū scolarū 1894/5 aū funcționatū la *gimnasiū* 12 profesori, dintre cari 10 ordinarī definitivī, 1 provisorīū și unulū suplentū. La *scōla reală și comercială* 10 profesori: 8 ordinarī definitivī și 2 suplenți. Profesori secundarī (pentru cāntări, gimnastică) aū fostū 2. Unulū ordinarū definitivū, altulū suplentū, ear catedra de desemnū a fostū suplinită. Profesori estra-ordinarī (higienă, confesiunea greco-cat.) aū fostū 2.

În decursulū anulū s'aū făcutū următōrele schimbări în corpulū didacticū: Dimisionāndū dlū directorū provisorīū Ipolit *Ilasieviciū*, în loculū dēnsului a fostū alesū de forurile administrative și întăritū de consistorū, dlū profesorū ord. def. Virgilū *Onițiū*, ca directorū provisorū pe 3 anī de țile. Profesorulū Dr. Vasiliū *Glodariū*, împlinindū 31 anī de serviciū a fostū pensionatū cu finea anulū trecutū, în loculū lui s'a angagiatū ca profesorū suplentū la gimnasiū, dlū Pompiliū *Danū*, aplicatū în aceeași calitate anulū trecutū la scōla reală inferiōră; în decursulū anulū scolarū a depusū profesorulū provisorū dlū Dr. Ios. *Blaga* esamenulū pedagogicū la Budapesta, și a fostū numitū profesorū ordinarū definitivū la gimnasiū; catedra vacantă de limba și literatura maghiară a fostū ocupatā cu începerea anulū scolarū curentū prin dlū profesorū Dr. Ioanū *Bunea*, care funcționeză ca profesorū provisorū, avēnd esamenulū specialū

pentru maghiară și germână, lipsindu-î încă numai esamenul pedagogic.

La scôla reală demisionându dirigentul dlă Ios. *Maxim*, onor. eforie scolară a alesu în locul lui pe 3 ani pe dlă George *Chelar*, profesor ordinăru definitiv, care funcționeză în acestă calitate din 1 Ianuariu v. a. c.; catedra vacantă de *germană* și *română* a fostu ocupată cu începerea anului scolaru curențu de dlă Ioană B. *Boiu*, profesor suplentă, avend esamenul fundamental, făcutu la Budapesta din aceste obiecte de învățământ; profesorul suplentă Pompiu *Dană* a trecut în aceeași calitate la gimnasiu.

S'aă introdusu următorele reforme și inovațiuni:

1. Cu anulă acesta scolaru încependă s'a sistatū propunerea *limbei germane și în clasa II. gimn.*, avend a se începe propunerea ei numai în clasa III. gimn.

2. În cl. II, gimn. în locul germanei sistate s'aă sporitū, *orele de română* cu 1, ridicându-se numărul lorū la 4 ore pe săptămână.

3. În cl. III. gimn. *orele de Psihologie* s'aă sporitū cu 1 oră pe săptămână, propunendu-se *Psychologia și Logica* în aceeași clasă cu 3 ore pe săptămână, ear Elina s'a redusū cu 1 oră, la 3 ore pe săptămână.

4. În cl. VI. gimn. s'aă introdusu *Higiena* ca studiū extraordinăru obligatū pentru toți scolarii numitei clase cu 2 ore pe săptămână.

Visitațiuni scolare. Dlă consilierū reg. și dir. suprem Iosif *Elischer*, a visitatū în calitatea sa de comisarū guvernialū gimnasiulū și scôla reală în zilele de 30 Aprile până în 4 Maiū v. 1895 inclus., asistându la prelegeri în diferitele clase și cercetându deamăruntulū atâtū localitățile și colecțiunile scolare, cât și lucrările scripturistice ale scolarilorū. Observațiunile făcute cu ocașiunea acestorū visitațiuni Magnificența Sa a binevoitū, ale împărtăși corpului profesoralū în conferența ținută în 5 Maiū v. 1895. În 3 Iuniū v. 1895

dlu Dr. Farkas din Budapesta esmis de ministeru a făcutu inspectiunea sanitară a scóleloru nóstre.

Statistica scolariloru imatriculați este următórea: La gimnasiu: 325 imatriculați; dintre aceștia 322 ordinari și 3 benevoli. La reale: 148 imatriculați, toți ordinari. La comerciale: 88 imatriculați; dintre acestia 86 ordinari și 2 benevoli. La scóelele medií cu totul: 561 imatriculați (556 ordinari și 5 benevoli). După naționalitate au fostu 547 Români, 2 Slovaci, 4 Germani, 2 Bulgari și 6 Israeliti.

Socotindú și numéru lu eleviloru scólei elementare capitale, suma totală a scolariloru imatriculați la scóelele centrale, a fostu în anul scolaru 1894/5 de 1289.

UNŪ DOCUMENTŪ ISTORICŪ DELA 1784.

În Nr. 4. alú acestei foi am publicatú cerculariulú Episcopulu Ghedeonú *Nichitici*, prin care acesta aduce la cunoșcința credincioșiloru seí „patenta crăiască“ de amnestiă după „revoluțiunea“ luí Horia, dela 1784.

Cerculariulú e datatú din Mihăilescí, comună carea cu numirea acésta se află în protopresbiteratulú Dobrei. Dar după informațiunea, ce ne vine din partea loculuí, comuna „Mihăilescí“ din cerculariú este comuna „Mihălení“ din Zarandú, și despre călătoria pe acolo a Episcopuluí vieza încă în poporú o tradițiune din bătrâni, ce o comunicămú chiarú cu cuvintele corespondentuluí nostru.

„Pe aici se spune din ómení bătrâni, că pe când sosiră în apropierea satuluí nostru Mihălení (în Zarand) cătanele împărătescí, Românií se trăsaseră la dealú și așteptaú se vađă urmările, ce le vorú aduce aceia, și fiind bine situați, miliția nu putea din strimtórea Crișuluí se easă la ei în dealú. În timpulú acela Vlădica ar fi venitú acolo cu maí mulți popí (orí domni) și i-ar fi chiămatú în vale la unú înțelesú. Românií, dându-i ascultare, s'ar fi coboritú în vale,

în vreme-ce cătanele împărătesci, fără veste, s'a rădicatū prin pădure deasupra lorū, și după-ce Vlădica s'a depărtatū de aci în grabă, aceia i-aū împresuratū pe românii și i-aū omorītū până la unulū.

Auđiamū, că ar fi și astăđi o movilă de pământū, care forméză mormētulū acelorū bieți Romāni. Dreptū cruce le-ar servi și ađi, precum se đice, o tufă de alunū“.

Probabilū dar, că comuna „Mihăilești“ din acelu actū alū episcopului Gedeonū Nichitici, nu e cea din protopresbiteratulū Dobrei, ci „Mihăilenii“ din Zarandū.

N. Simulescu.

inv.

Este dar ca sigurū, că comuna Mihailesci din cerculariū nu este cea din protopresbiteratulū Dobrei, carea se chiamă astăđi Mihălesci, ci Mihălenii de astăđi din Zarandū.

Dar apoi rolulū „Vlădicului“ în tragedia acēsta?

SOCIETATEA „PETRU MAIORŪ“.

Amū anunțatū în Nr. 5. alū acesteī reviste publicarea raportului generalū alū societății de lectură „*Petru Maiorū*“. Venim astăđi a face o scurtă privire asupra activității și stărei actuale a acesteī societăți, carea întrunesc tinerimea noastră studiósă din capitala Ungariei la lucrarea comună a desvoltărei și perfecționărei sale.

Comitetulū societății în anulū scolarū 1894/5 a fostū compusū din dd.: Președinte: Atanasiū Gava, *) rigor. în med. Vice-președinte: Adrianū Nedelco, studinte în drepturi. Secretarū: Victorū Onișorū, stud. în drept. Notari: Victorū Branisce, stud. la belearte, și Traianū Vuia, stud. în dreptū. Bibliotecarū: Dumitru Lupanū, stud. în filos. Controlorū: George Adam, stud. în drept. *Ear comisiunea literarā*: Președinte: Ilarie Chendi, teol. abs., stud. în filos. Referentū: Toma Cornea, stud. în dreptū. Membrii: Victorū Branisce,

* A purtatū funcțiunea până la 18 Maiū 1895.

stud. la belearte, Radu Cupariu, teol. abs., stud. în filos., Adrianu Nedelco, stud. în drept. Nicolae Vătăşan, teol. abs, stud. în fil., Traian Vuia, stud. în drept. Economu: Macsimilianu Rotariu stud. tehnicu.

Membrii societăţii au fostu în periodulu acesta: ordinari 70, estra-ordinari 4, onorari 32, fundatori 25 în vieţă, 7 morţi. Membri onorari noi au fostu aleşi dd. Georgiu *Coşbucă*, Virgilu *Oniţiu*, membru fundatoru dlă Emanuilu *Ungureanu*. Numărulu membriloru ordinari, în anulă precedentu 51, a crescutu în anulă acesta la 69, şi anume: 37 studenţi în dreptu, 1 candidatū de avocatū, 12 studenţi de filosofie, 9 studenţi în medicină, 5 studenţi tehnici, 4 studenţi la belearte, 1 ascultătorū de cursulu căiloru ferate.

Ajutore a priimitu societatea dela institutele de creditu şi economii: „Albina“ din Sibiiu cu 100 fl, „Patria“ din Blajū cu 25 fl., „Bistriţana“ din Bistriţa, cu 20 fl., „Sebeşana“ din Sebeşulu-săsescū cu 10 fl., „Iulia“ din Alba-Iulia cu 20 fl., „Victoria“ din Arad cu 25 fl., „Lugoşana“ din Lugoş cu 25 fl., „Timişana“ din Timişora cu 30 fl., „Făgetana“ din Făgetū cu 15 fl., care sume s’au şi primitu deja, „Aurora“ din Năsăud 40 fl., „Auraria“ din Abrud 20 fl., „Mureşiana“ din Reghinulu-săsescū 25 fl., precum şi dela mai mulţi privaţi, în frunte mareşalulu loc. camp. dlă Michailū cav. de Trapşa cu 30 fl.

Sedinţe a şinutu societatea preste totū 25; 17 ordinare septemânale, 6 generale estra-ordinare şi 2 generale ordinare. În acelea s’au cetitu unū numărū de operate ale membriloru ei Victorū *Branisce*, Ilariū *Chendi*, Valeriū *Moldovanu*, Victorū *Onişoru*, Iordanū *Popovici*, Nicolaū *Vătăşanu* şi Traianū *Vuia*, şi s’au pertractatū afacerile curente de administraţie. Societatea dă o foiă scrisă: „*Rosa cu ghimpi*“ dar se ocupă cu ideea înfiinţareii unei foi periodice tipărite.

Biblioteca e în frumoasă creşcere, atâtū în urma procurăreii de opuri din mijloucele proprii, câtū şi în urmă numărôselorū donaţiuni de opuri, reviste şi diare. La încheierea

anului biblioteca numera 1531 opuri în 1985 volume: Teologie, Filosofie, Pedagogie, Istorie, Geografie etc., precum și 1269 fascicoli de reviste.

Cabinetul de lectură, care stă totdeauna la dispoziția membrilor, este provădită binișor cu cele de lipsă.

În fine *averea societății* face la finele anului preste tot 6192 fl. 44 cr., și societatea aduce mulțemită domnului Antoniu Schiaș, curatorul aversei ei. În averea acesta se cuprind și 364 esemplare din „*Istoria pentru începutul Romanilor*”, de Petru Maior, editura societății, și 452 esemplare din *Horia*, tragedia de G. Pop, cari societatea le ofere publicului român, *Istoria de Maior*, exemplarul broșurat cu 60 cr., legată cu 1 fl. 10 cr., *Horia de Pop*, broșurat, cu 55 cruce.

Acesta pe scurt cuprinsul Raportului general al societății „*Petru Maior*”, căreia i urămă creștere și prosperare, ca precum în cei 33 ani, de când există, numărul membrilor ei s'a urcat de la 21 la 69, așa se crească acela și în venitoriu, și membri ei de astăzi se se facă pionierii membrilor următorii!

DIN CRONICA LUNARĂ.

Biblioteca Șaraga. Librăria Șaraga din Iași și București a tipărit până acum în editura sa 43 opere ale autorilor români, și reducându prețul cel preste măsură mare al scrierilor autorilor nostri la 1 leu volumul, a făcut accesibile cărțile scriitorilor nostri și celor cu mai puține mijloce. Încurajată de succes, biblioteca Șaraga va eda de aci încolo scrierile *autorilor indigeni și străini cu prețul și mai redus de 25 bani volumul*. Aceste volume vor eși până la 1 Septembrie a. c. tot la 15 zile unul, ear de atunci încolo în fiă-care Duminecă un volum. Începutul s'a făcut cu povestirea celebrului scriitor rusesc Leo Tolstoi „*Stăpân și Slugă*”. Chiemăm atențiunea cetitorilor nostri asupra laudabilei întreprinderi a librăriei Șaraga.

Preoți militari români. În urma interpelărei, ce a făcut în delegațiunii membrul casei magnaților dl. Iosif Gall, pe anul 1896 s'a sistemizat în bugetul armatei comune un post de *paroch* greco-oriental cu rangul de maior. Și tot aseme-

nea, la propunerea delegatului *Hegedüs*, unŭ postŭ de parochŭ protestantŭ. Salutămŭ acestŭ instituire ca unŭ pasŭ îmbucurătoriu în calea egalei îndreptăţiri a bisericilorŭ creştine din patriă.

Pentru congresulŭ internaţionalŭ de Geografiă, ce se va ţine în Londra dela 26 Iuliu până la 3 Augustŭ n. a. c., este numitŭ delegatŭ din partea regatului românŭ consululŭ românŭ din Geneva *M. G. Holbanu*.

Dela aşa numitulŭ „Kulturegylet“. Comitetul acestei reuniuni, după încheierea adunării generale a aceleia, tinute la Odorheiŭ, a luatŭ într'o conferinţă a sa hotărîrea: a convoca din incidentulŭ iubileului milenarŭ unŭ congresŭ regnicolarŭ la Budapesta, a rădica unŭ monumentŭ la Sighişora pe loculŭ unde a căzutŭ *Petőfi*, a se înfiinţa prin Ungaria filiale ale reuniunei, şi procsima adunare generală a se ţine în Alba-Iulia ori în Aiudŭ.

Esposiţia universală dela Parisŭ la anulŭ 1900, după cum prevestescŭ preparativele, are se întrcă tôte esposiţiile universale de până acum. Ea are se cuprindă unŭ arealŭ de preste 100 hectare.

Fundaţiune. Reposatulŭ amplotiatŭ *I. P. Bota* din comuna Şardu a făcutŭ fundaţiune de 1300 fl. spre scopuri culturale, care s'a depusŭ prin dlŭ *Başota* în mânilorŭ Escel. Sale metropolitului *Dr. Mihalyi*. —

Canalulŭ dintre marea de ostŭ şi cea de nordŭ, care s'a numitŭ „Canalulŭ Impăratului *Wilhelm*“, s'a deschisŭ la 19 Iuniŭ n. a. c. cu mare solenitate, asistândŭ la acestŭ serbare tôte statele europene prin reprezentanţi ai marinelorŭ lorŭ.

Fundaţiune pentru maghiarisare. Banchierulŭ ovrēŭ *Baronŭ Hirsch* din Parisŭ a făcutŭ o fundaţiune de $\frac{1}{2}$ milionŭ pentru maghiarisarea Evreilorŭ din Ungaria.

Dlŭ G. Coşbuc, cunoscutulŭ nostru poetŭ şi redactorŭ alŭ foii ilustrate „*Vatra*“, s'a cununatŭ Duminecă la 4 Iuniŭ v. în Câmpina cu d-şora *Elena Sfetea*, soră a librarului din Bucuresci *Constantinŭ Sfetea*, editorulŭ numitei reviste atâtŭ de bine acreditare la publiculŭ românŭ.

O carte vechiă. În biserica română gr. or. din comuna Iazŭ de lângă Caransebeşŭ se află încă în folosinţă *Psaltirea* binişorŭ conservată, care s'a tipăritŭ în limba română cu litere cirile la anulŭ 1652 şi s'a fostŭ dedicată lui *Rákóczy*, marelui-principe alŭ Transilvaniei.

Albumŭ scolarŭ. Înveţătoriuulŭ dela scólele centrale române din Braşovŭ dlŭ *I. Dariŭ*, invită înveţătorimea la compunerea şi edarea unŭ album cu portretele şi biografiile corpului didactic românŭ din Ungaria. Credemŭ, că o atare lucrare arŭ puté afla fórte bine locŭ în Istoria scólei române, la carea lucră deja de mai mulţi ani dlŭ înveţătoriuŭ diriginte din B. Comloşŭ Iuliu *Vuia*, în favorulŭ bine meritatŭ alŭ ambelorŭ lucrări.

Răspunsă la enciclica Papei. În scurta noastră notiță din cronica lunară dela Nr. 6 a. c., privitoare la enciclica Papei pentru reîmpreunarea bisericilor cu biserica rom. catolică, am disus, că după părerea noastră răspunsul Patriarhului constantinopolitan, care diceau foile că are se fiă unū tractatū eruditū circumstanțialū, arū putē fi fôrte scurtū. „Unirea“ în tonū vehementū ne cere răspunsū „deplinū satisfăcătorū“. După părerea noastră răspunsul scurtū este acela, care sună: *da orî ba*. Ear a răspunde la sarcasmele adresate uneia din bisericile române, precum și persônei redactorului actualū alū „Transilvaniei“, nu aparține acestui organū literarū.

BIBLIOGRAFIĂ.

IX. Programa scôlei civile de fete, cu internatū și dreptū de publicitate, a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū“ din Sibiiū, pe anulū scolarū 1894/5 publicată de Dr. Vasile *Bologa*, directorū. Cuprinsulū: 1. Scôlele superiôre de fete, de Dr. V. *Saftu*. Sciri scolare de directorulū. Sibiiū, tipariulū tipografiei archidiececane, 1895.

Catalogulu bibliotecei Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū de Nicolaū *Toganū*, bibliotecariū. Editura „Asociațiunei transilvane“. Sibiiū, tipariulū tipografiei archidiececane, 1895.

Bucovina. Notițe asupra situației, de George *Bogdan-Duică*. Sibiiū, institutulū tipograficū T. Liviū *Albini*, 1895. Prețul 50 cr.

Raportulū generalū alū societății de lectură „Petru Maiorū“ a tinerimeii române din Budapesta pe anulū scolaricū 1894/5. Localulū societății: Strada Zöldfa 43, parterre 4. Budapesta 1895. Proprietatea societății.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 338—1895.

Procesū verbalū

din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, ținută în Sibiiū la 4 Iuliū 1895 n.

Președinte: I. M. Moldovanū, președintele Asociațiunei.
Membrii prezenți: I. Hannia, I. V. Russu, I. St.

Șuluțiu, I. Papițu, P. Cosma, Z. Boiu, L. Simonescu, Dr. C. Diaconovich, M. Voileanu și N. Toganu, bibliotecariu.

Secretariu: Dr. V. Bologa.

Nr. 88/207. Domnul Zacharia Boiu, prim-secretariul Asociațiunei, comunică cu datul 26 Maiu a. c. hârtia bibliotecei române din Galați, prin care se exprimă mulțemita acesteia, pentru opurile primite din biblioteca Asociațiunei.

— Spre scire.

Nr. 89/211. Direcțiunea despărțemântului Asociațiunei din Dicio-Sân-Martinu, cu datul 11 Iuniu 1895, înainteză protocolul adunării generale a despărțemântului ținute în 23 Ianuariu 1895, protocolul ședinței comitetului din 9 Iuniu a. c. și 47 fl. 50 cr. tace de membri (35 fl.) și pentru fondul G. Barițiu (12 fl. 50 cr.).

Din cuprinsul protocolului adunării generale a despărțemântului se constată următoarele:

a) s'a luat spre scire raportul comitetului despre activitatea sa din anul precedent și i-s'a votat absolutoriu;

b) s'au înscris membri noi ordinari ai Asociațiunei următorii dni:

Mironu Dascălu, preot în Cetate de Baltă; Ioană Anca, preot în Subpădure; Nicolae Costea învățatori în Boziaș; Augustinu Chețanu, preot în Bobohalma; Basiliu Milianu, proprietariu în Subpădure, și au solvit taca de câte 5 fl. pro 1895.

Suma 25 fl.

s'au încassat la acea adunare dela doi membri vechi pro 1894.

Suma 10 fl.

Dela 12 membri ajutatori à 1 fl. 12 fl.

Suma totală 47 fl.

Din acéstă sumă 35 fl. — tace de membri ordinari — s'au transpus la cassa centrală, ear 12 fl. — tace dela membri ajutatori — s'au reținut pentru trebuințele despărțemântului;

c) s'a reconstituit despărțemântul pe un nou period de trei ani, realegându-se cu aclamațiune directoru:

Dlu Vasilie Zehan, avocat în Dicio-Sân-Martin; membri în comitetu dni: Iacob P. Macaveiu, protopop și Simeonu Căluțiu, avocat în Dicio-Sân-Martin; Daniulu de Tamașiu, protopop în Deag; Emilu Popu, proprietariu în Bobohalma; Nicolau Todoranu, protopop în Cetate de Baltă și Petru Nireșteanu, preot în Ernut.

— Protocolul adunării generale servece spre scire cu aprobare; membri înscrisi de nou, anume dni: Mironu Dascălu, preot;

Ioanŭ Anca, preotŭ; Nicolae Costea, învățătorii; Augustin Chețanŭ, preotŭ; Basiliŭ Milianŭ, proprietariŭ, se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se provădŭ cu documentŭ de legitimare până la procsima adunare generală a Asociațiunei; suma de 47 fl. 50 cr., și anume 35 fl. taxe de membri ordinari, ear 12 fl. 50 cr. pentru fondulŭ „George Barițiu“, s'a primitŭ cu mulțemită, și listele de contribuire Nrii 480, 481 și 482, se transpunŭ redacțiunei „Transilvaniei“ pentru publicare; reținerea sumei de 12 fl. — taxe dela membri ajutători — pentru trebuințele despărțemētului, se încuviințază.

Nr. 89/213. D-șóra Alecsandrina Cunțanu, profesóră de musică la scóla civilă de fete a Asociațiunei, cu datulŭ 18 Iuniŭ a. c. înaintéază diploma sa — în sensulŭ hârtiei acestui comitetŭ Nr. 250/1894, — despre rezultatulŭ studiilorŭ sale urmate în decursŭ de doi ani, ca stipendistă a Asociațiunei, la conservatorulŭ regescŭ de musică din Lipsca.

În legătură cu acésta arată, că direcțiunea scólei i-ar fi detrasŭ din beneficiile ce-i competŭ câte 1 fl. la lună după fiă-care elevă, adecă câte 12 fl. la lună, ceea ce pe 10 luni face 120 fl., fără a scii, pentru ce se face acésta detragere, și întrébă dacă acésta se face cu scirea și la mandatulŭ acestui comitetŭ. În sfêrșitŭ arată, că nu i se pare dréptă proporțiunea dintre condițiile celorŭ dóue categorii pentru remunerația instructorilorŭ de musică, deóre-ce după categoria I se compută câte 1 fl., după a II-a numai câte 60 cr., pentru o óră de instrucțiă; — cere decii se se stabiléscă în proporțiă mai dréptă condițiile referitóre la remunerația instructorilorŭ de musică dela scóla de fete a Asociațiunei și se i se rebonifice suma de 120 fl., ce i s'a detrasŭ în decursulŭ anului scolarŭ 1894/5.

— Diploma servesce spre scire, și se încredințéază biroului a se restitui pe calea sa; detragerea tacei de 1 fl. pe lună după fiă-care elevă se face pentru închiriarea și susținerea forte-pianelorŭ în stare bună, și se constată, că aceea se practică fără escepțiă la institutulŭ nostru, conform bugetului scólei stabilitŭ anŭ de anŭ din partea acestui comitetŭ.

Condițiile referitóre la remunerația instructorilorŭ de musică, se susținŭ în usulŭ de până aci; în consecință rebonificarea sumei de 120 fl. nu se póte încuviința, remânēndŭ mai departe d-șóra Alexandrina Cunțanu în postulŭ seŭ oferitŭ cu remunerațiă stabilită pentru categoria a dóua.

Nr. 90/217. Tinērulŭ George Marcu, învățacelŭ meseriașŭ în Brașovŭ, face cunoscutŭ cu datulŭ 17 Iuniŭ a. c., că s'a elibe-

ratu sodalū, și mulțămesc pentru ajutoriulū, de care s'a împărțitū până acum dela Asociațiune.

— Spre scire, ajutoriulū à 25 fl. la anū se declarā vacantū și se ține în evidență.

Nr. 91/220. Direcțiunea despărțemētului Asociațiunei din Seliște, cu datulū 25 Iuniū 1895, Nr. 6, așterne protocolulū adunării generale a despărțemētului, ținute în Seliște la 9 Iuniū a. c., dimpreună cu suma de 357 fl. tacse de membri, etc.

Din cuprinsulū protocolulū se constată următoarele:

1. S'a rectificatū lista membrilorū Asociațiunei din acelu despărțemētū.

2. S'a luatū spre scire raportulū comitetulū despre activitatea sa din anulū precedentū, pe lângă următoarele dicisuri:

a) s'aū luatū dispoziții pentru înființarea agenturilorū comunale;

b) s'aū votatū 10 fl. pentru trebuințele biroulū pe anulū următorū de gestiune;

c) s'a decisū să se țină procsima adunare generală a despărțemētului în Gurarfulū, încredințându-se subcomitetulū ficsarea diclei;

d) s'a luatū conclusū să se împreune și ședințele comitetulū — încatū se pōte — cu prelegeri practice pentru poporū;

e) s'aū designatū dōue teme pentru procsima adunare generală a despărțemētului, anume: 1.) despre relele, ce le aduce cu sine lățirea lucsulū la poporulū nostru, 2.) despre îmbrățisarea meseriilorū;

f) s'aū primitū dōue premii de câte *unu galbinū*, destinate de doi generoși domni pentru acele țerance din comunele despărțemētului, cari se vor distinge în cultivarea grădinilorū de legume în decursulū anulū 1896;

g) s'a încredințatū comitetulū organisarea despărțemētului după a sa bună pricepere;

h) s'a decisū să se rețină pentru trebuințele despărțemētului tacsele incurse dela membri ajutători;

3. S'aū înscrisū următorii membri noi:

a) membri pe vieță dlū Dumitru Vulcū, proprietariū în Seliște, și Comuna politică Seliște, solvindū câte 100 fl. Suma 200 fl.;

b) membri ordinari cu tacsă anuală de 5 fl. și 1 fl. pentru diplomă, dni: Avram Acilenescu, notariū în Gales, solvitū 6 fl.; Constantinū Herța, comptabilū în Seliște, solv. 6 fl.; Valeriū Popū, notariū în Sibielū, solv. 5 fl.; Aurelū Decei, notariū în Sibielū,

solv. 5 fl.; Dionisiu Decei, cooperatoru parochialu in Orlatu, solv. 5 fl.; Comuna politica *Săcelu*, solv. 5 fl.; Ioanu Chirca, v.-notariu in Seliște, solv. 6 fl.; Alecsandru Drăganu, notariu in Orlatu, solv. 5 fl.; Ioanu Comșa, sen. din Seliște, solv. 6 fl.; Ioanu Juga, economu in Apoldulu inferioru, solv. 5 fl.; Petru Comșa din Seliște, solv. 6 fl.; Ioanu Cosma, notariu in Vale, solv. 6 fl.; Vasile Aldea, notariu in Rodu, solv. 6 fl. Suma 72 fl.

c) dela noue membri vechi s'au încassatu pro 1895, a 5 fl. Suma 45 fl.;

d) dela 27 membri ajutatoari a 1 fl. pro 1895, s'a încassatu suma 27 fl.;

e) ulterioru s'a încassatu la cassa despărțemintulu dela patru membri vechi 25 fl. pro 1895 și rest., ear pentru 100 esemplare din „Higiena copilulu“ de Simeonu Stoica, 15 fl.

Suma totală 384 fl.

Din acesta sumă 357 fl. s'au transpusu la cassa centrală a Asociațiunei, ear 27 fl. — taxe de membri ajutatoari — dimpreună cu 13 fl. din 1894, in suma rotundă de 40 fl., s'au reținutu pentru trebuințele despărțemintulu.

— Protocolulu adunării generale servese spre scire cu aprobare, suma de 357 fl. taxe de membri pro 1895, ș. a., s'a primitu cu mulțemită; membri înscriși de nou, anume:

a) dlă Dumitru Vulcu, proprietariu, și Comuna politica *Seliște*, se declară membri pe viță ai Asociațiunei;

b) dnii: Avram Acilenescu, notariu; Constantin Herța, contabilu; Valeriu Popu, notariu; Aurelu Decei, notariu; Dionisiu Decei, cooperatoru parochialu; Comuna politica *Săcelu*; Ioanu Chirca, vice-notariu; Alecsandru Drăganu, notariu; Ioanu Comșa senioru; Ioanu Juga, economu; Petru Comșa; Ioanu Comșa, notariu; Vasile Aldea, notariu, se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se provedu cu documentulu de legitimare până la procsima adunare generală a Asociațiunei; reținerea sumei de 40 fl., pentru trebuințele despărțemintulu, se încuviințeză, rămânendu se se compună ulterioru bugetulu despărțemintulu pentru anul procsim.

Resultatele mănose ale activității acestui despărțemintu, constituitu abia de unu anu de zile, *servescu spre scire cu laudă*.

Nr. 92/221. Direcțiunea despărțemintulu Asociațiunei din Cohalmu, cu datulu 7 Iuniu 1895, Nr. 5, înainteză protocolulu comitetulu acelu despărțemintu, din 2 Iuniu 1895, dimpreună cu bugetulu despărțemintulu pro 1895.

— Servesce spre scire cu aprobare.

Nr. 93/222. Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiiu, transpune cu datul 16 Iuniu a. c. prospectul pentru subscrierea de 200 bucăți acțiuni (neoptate) din emisiunea a II-a a numitului institut, pentru eventuală insinuare până la 31 Iuliu a. c. n,

— Spre scire, încredințându-se oficiului de cassă insinuarea recerută, după acțiunile de cari dispune Asociațiunea.

Nr. 94/227. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, înainteză cu datul 1 Iuliu 1895, Nr. 94, protocolul conferinței corpului didactic, ținute la 22 Iuniu, dimpreună cu clasificările elevelor dela finea anului scolaru 1894/5.

— Spre scire cu aprobare.

Nr. 95/228. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, înainteză cu datul 2 Iuliu 1895, Nr. 56, protocolul conferinței corpului didactic, ținută la 29 Iuniu a. c. din incidentul încheerei anului scolaru 1894/5.

— Punctele protocolului referitoare la esamenele dela finea anului scolaru, la încheerea solemnă a anului, la programa scôlei pro 1894/5 și la distribuirea atestatoru scolare, servescu spre scire; cât pentru propunerile de îmbunătățire ale conferinței cu privire la internatul scôlei, salele de învățământu, ș. a. se esmite o comisiune în personele dloru I. St. Șuluțiu, P. Cosma și Leonținu Simonescu, pentru a le studia și raporta în procsima ședință.

Nr. 96/333. În legătură cu punctul precedentu se dă cetera raportului domnului delegat substitut alu scôlei Zacharia Boiu, prim-secretariulu Asociațiunei, dto 30 Iuniu 1895, despre conducerea și rezultatele esamenelor scôlei civile de fete a Asociațiunei dela finea anului scolaru 1894/5, despre încheerea solemnă a anului și cu privire la îmbunătățirile, ce se reclamă în favorul institutului pentru anul viitoru scolaru.

— Raportul servece spre plăcută scire, esprimându-se mulțemită dlui delegat.

Nr. 97/229. Direcțiunea scôlei de fete a Asociațiunei, transpune cu datul 2 Iuliu 1895, Nr. 57, 50 esemplare din programa scôlei tipărită pro 1894/5.

— Spre scire.

Nr. 98/330. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei, transpune cu datul 2 Iuliu a. c., pe lângă recomandare, cererea

eleveî din clasa II-a civ. Ana Jantea din Boița, pentru-ca se fiă dispensată dela solvirea didactrului pe semestrul I ală anului 1894/5.

— Cererea se încuviințază.

Nr. 99/331. Tipografia archidieceșană din Sibiiu, transpune cu datulă ȃilei contulă despre 201 fl. 75 cr. pentru tiparulă catalogulă bibliotecăi Asociaționei, învălirea și broșarea, în 500 esemplare transpuse deja la biblioteca Asociaționei.

— Spre scire; contulă se transpune oficiulă de cassă spre achitare din fondulă generală ală Asociaționei; catalogulă se încredințază bibliotecarulă Asociaționei, avēnd a se espeda cāte ună esemplariu tuturoră autoritățiloră, corporaționiloră și ȃiareloră romāne din patriă; de asemenea biblioteceloră din patriă și străinătate, cu care Asociaționea stă în legătură de schimb. Restulă se va vinde à 50 cr. de esemplariu.

Nr. 100/332. Onoratulă Presidiu ală Magistratulă orășescă din locū, comunică cu datulă 2 Iuliu a. c. Nr. 81, că a lută spre scire cele dispuse pentru modificarea statuteloră Asociaționei și că a prolongitū terminulă până la 10 Septembrie a. c., pentru înaintarea loră, spre a obține clausula maă înaltă de aprobare.

— Spre scire.

Nr. 101/335. Tipografia archidieceșană din locū, transpune cu datulă 2 Iuliu a. c. contulă despre 230 fl. 70 cr., pentru tipariulă, învălirea, broșarea și espedarea „Transilvaniei“, fōia Asociaționei, pe ală II-lea pătrar iū din 1895.

— Se transpune oficiulă de cassă, spre achitare din fondulă generală ală Asociaționei.

Nr. 102. Verificarea acestui procesū verbală.

— Se încredințază domniloră: I. St. Șuluțū, Leontinū Simonescu și Dr. C. Diaconovich.

Ședința se închee.

D. u. s.

Ioanū M. Moldovanū m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariu II.

S'a verificatū. — Sibiiu 8 Iuliu 1895 n.

I. St. Șuluțū m. p.

L. Simonescu m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

Procesul verbal

din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în 13 Iulie 1895 în Sibiu.

Președinte substitut: Ioan Hania.

Membrii prezenți: I. V. Rusu, I. St. Șuluțiu, Z. Boiu, I. Papiu, L. Simonescu, Dr. C. Diaconovich și N. Toganu, bibliotecari.

Secretari: Zacharia Boiu.

Comisiunea emisă în ședința anterioară pentru preconsultarea propunerilor corpului profesoral de la școala civilă de fete a Asociațiunii, propune prin referentul său d. L. Simonescu:

a) ca perețele celui ușor dintre clasele actuale I și II. să se rumpă, spre a se mări localul celui prea îngust al clasei respective;

b) ca în urma transformării de sub litera a) localele școlii de fete a reuniunii femeilor române din Sibiu să se abdică acestea și se i se oferă localul de mai înainte al cancelariei Asociațiunii pe lângă chiria anuală de 200 fl.;

c) ca să se înlăture scăderile de la latrinele edificiului școlar, aplicându-se closete și rezervoare de apă; speșele sunt preliminate cu 666 fl. 90 cr.;

d) ca pentru întregirea puterilor didactice la numărul regulamentar să se scrie concurs pentru un post de învățătoriu (învățător) ordinar și o învățătorie pentru lucrul de mână în condițiunile de mai înainte;

e) ca în înțelesul planului de învățământ orelor de instrucțiune în muzica vocală să se urce de la 4 la 5 pe săptămână, iar remunerațiunea instructorului să se urce de la 200 la 250 fl. anual;

f) ca cu privire la o a doua guvernantă, anume pentru limba franceză să se susțină deocamdată statul quo, spre a nu se însărcina fără lipsă întefitoare bugetul școlii;

g) ca pentru înmulțirea mobilierului de școală, încât acela ar fi de neapărată trebuință, corpul didactic să ceară credit complementar;

h) ca pentru reviziunea rațiociniului școlii pe anul 1894/5 și a proiectului de buget pe anul 1895/6 să se esmită o comisiune din domni I. St. Șuluțiu, I. Papiu și P. Cosma;

i) ca să se însărcineze direcțiunea, a așterne mai de timpuriu și instruite cu toate datele de lipsă propunerile sale pentru anul procsim.

— Propunerile comisiunei se primesc, cu adausul, că delăturarea păretelui dintre cele două locale de clasă de sub litera *a*) din cauza de urgență a adaptărilor necesare s'a făcutu deja, ceea ce se ia spre scire.

Verificarea acestui procesu verbalu.

— Se conrede dloru: I. Hannia, I. Papiu și N. Toganu.

Fiind terminate obiectele puse la ordinea zilei, ședința se ridică.

D. u. s.

În absența presid. ordinariu:

Ioană Hannia m. p.,
membru în comitetu.

Zacharia Boiu m. p.,
secret. I.

Verificatu: Sibiiu, 17 Iuliu 1895.

Ioană Papiu m. p.

Ioană Hannia m. p.

Nicolau Toganu m. p.

REGULAMENTU

pentru esamenele publice, private, supletoriu și de emendare dela scolele poporale-superiore și civile de fete și băeți, susținute de stat, comune, societăți și privați.

Edatu prin ordinulu ministrulu r. u. de culte și instrucțiã publicã, cu datulu 20 Martiu 1895, Nr. 5,009.

CAPITLUL I.

Dispoșiți generale.

§. 1. La scolele poporale-superiore și civile se ține odatã pe anũ *esamenu publicu*, la finea anulu scolaru, de patru ori preste anũ *esamene private* și anume: la începutulu anulu scolaru, pe la Crăciunu, Pasci și la finea anulu scolaru.

§. 2. La scolele poporale-superiore și civile susținute *de stat* și *comune*, atâtu esamenele publice cât și private, sã ținũ în prezența comisiunei esaminătoare, ce se constituie din esmișii eforiei scolare sau scaunulu scolaru și din membrii corpulu didacticu.

Eventuala absență însẽ a delegatulu eforiei s'au scaunulu scolaru, nu împedecã ținerea esamenulu.

La esamene presidiẽzã inspectorulu regiũ de scole, ori sub-inspectorulu ca substitutu. În casu de împedecarea acestora presidiulu compete președintelu eforiei sau plenipotențiatulu seũ la scolele de stat, ear la scolele comunale compete președintelu sca-

unului scolară sau substitutului său. Ca președinte substitut să poată încredința și directorul scolară.

§. 3. La esamenle publice și mai ales private, dela scólele populare-superióre și civile, susținute *de privați și societăți*, presióiează totdeuna, după putință în persónă, inspectorul regiú de scóle (sub-inspectorul regiú de scóle) și numai în casă de agende oficiale neamânabile, orí din motive de altă natură, poate se-și pună substitut, pe răspunderea sa propriă, altă bărbat de specialitate.

Președintele substitut însă alú inspectorului regiú, nici odată nu poate fi numit dintre membrii corpului didactic alú scólei respective susținută de privați s'au societate, nici dintre susținătorii scólei.

Inspectorul regiú de scóle, orí substitutului său, fi competú diurne din *vistieria statului* pentru conducerea presidiului la scólele, ce nu se află în reședința sa, orí a substitutului său; nu poate însă primi asemenea diurne, sub nici unú titlu, dela scólă, dela susținătorii ei, dela directorul, corpul didactic sau elevii scólei.

§. 4. Președintele provóacă elevii să răspundă; președintele orí directorul scólei pune întrebările dintre tesele prezentate mai înainte în scris, din partea învățatorului s'au învățátorei, cu privire la materialul de învățământ alú singuratecelorú clase; învățatorului apoi orí învățátorea tractéază cu elevul întrebarea ce s'a datú.

Președintele are dreptú să pună întrebări, între marginile planului de învățământ, și afară de cele-ce obvinú între tesele prezentate.

§. 5. Clasificațiunile dela finea anului, pentru elevii *publici*, se stabilescú definitiv înainte de esamenle publice.

Totú atunci se statorcesce pentru fie-care elevú nota generală, ce se va exprima astfel: „*sé promovéază în clasa superióră*“, „*sé admite la emendarea examenului*“, „*se îndrumă la repetarea clasei*“.

Clasificațiunile la esamenle private se statorcescú în ședința corpului didactic, ce se ține îndată după esaminare, la care participă și președintele comisiunei esaminátore și decide dacă voturile sé împartú egalú.

La stabilirea clasificațiunilorú servescú urmátorele grade:

a) pentru purtarea morală: *laudabilă* (1), *bună* (2), *corespun-đetóre* (3), *necorespunđetóre* (4), *rea* (5)*);

*) *Observare.* Pentru elevii privați purtarea morală sé statorcesce pe basa atestatului obținutú în acestú scopú dela autoritatea competentă, ear cu privire la diligență nu se pune nici o notă.

b) pentru diligență: *förte mare* (1), *mare* (2), *variata* (3), *îndestulitoare* (4), *neîndestulitoare* (5);

c) pentru obiectele de învățământ: *eminentă* (1), *förte bine* (2), *bine* (3), *îndestulitoră* (4), *neîndestulitoră* (5);

d) pentru forma esteriöră a lucrărilor: *frumösă* (1), *curată* (2), *în ordine* (3), *admisibilă* (4), *în disordine* (5).

CAPITLUL II.

Esamenele elevilor publici.

§. 6. La esamenele publice potü asista membrii eforiei saü scaunului scolarü, pärintii, tutorii și prietiniä scölei, ba së invitä chiarü së participe.

La aceste esamene së espunü privirii publicului desemnurile elevilorü, lucrurile de mână femeesci, temeie scriptoristice și lucrările caligrafice, precum și herbariile pregătite în decursulü anului și alte colecțiuni.

§. 7. Esamenele publice së ținü o jumătate di cu câte o clasä și întru cât se pöte din töte obiectele de învățământü, dar numai verbale.

§. 8. Elevii publici së admitü la finea anului fără excepțiä la esamenü. Acești elevi în decursulü anului nu potü trece în clasä superiörä pe basa esamenului privatü.

§. 9. Carü însë optezä la acestü favorü din cauza vârstei înaintate și a desvoltärei fizice și intelectuale, acelaia, dacä în legäturä cu atestatulü din ultimulü anü scolarü dovedescü celü puținü progresü bunü, inspectorulü regiü de scöle, pe basa opiniunii corpului didacticü, le pöte da concesiune dupä esamenele publice, ca së fiä admiși (dar totdeuna la același institutü) la depunerea esamenului privatü pentru clasa urmätöre, îndatä la finea aceluia anü scolarü saü la începutulü anului procsimü scolarü, și apoi conform rezultatului obținutü së se pötä înscrie în clasa urmätöre ca elevi publici saü privați.

§. 10. Elevii repetenți de bună voiä dela scölele poporale-superiöre și civile, carü aü terminatü clasa respectivä în anulü precedentü cu succesü corespunđetoriü (celü puținü cu îndestulitorü), în anulü de repetițiä benevolä nu se potü admite la esamenü, nici së mai clasificä de nou. Elevii însë, carü din cauza notei *neîndestulitorä* din unulü saü mai multe obiecte de învățământü, s'aü înscriesü ca elevi repetenți, se admitü la esamenü și se clasificä de nou din töte obiectele de învățământü.

§. 11. Elevii, cari în decursul anului, deși preste totu calculat, au cercetat regulat școala, dar din ceva cauză întemeiată nu s'au putut prezenta la examen în timpul fixat, ori au întrerupt examenul, nu capătă atestat numai în acel cas, dacă la depărtarea lor au fost deja definitiv stabilite clasificările elevilor conform §. 5. din acest regulament, la dincontră acești elevi numai așa pot fi primiți în clasă superioară, dacă pe baza unei cereri adresate corpului didactic au fost admisi la facerea unui examen supletoriu din toate obiectele de învățământ și au trecut examenul cu succes.

Examenele supletorii se țin la începutul proximalului an școlar, întru cât se poate de odată cu examenle private.

Examenul supletoriu e scutit de taxă.

§. 12. Elevul, care a absentat fără motiv temeinic dela examenul de încheierea anului (adecă a repășit de bună-voia) și doresce la începutul anului școlar viitor — eventual după mai mulți ani — să continue studiile întrerupte, nu se poate admite la examen supletoriu, numai la examen privat din întreg materialul predat în decursul anului și e obligat a solvi toate taxele prescise pentru examenul privat.

§. 13. Elevul, care are cel mult din trei obiecte de învățământ nota *neîndestulitoră*, se poate admite din partea corpului didactic la examen de emendare la începutul anului școlar viitor. Care a cădută din mai multe decât trei obiecte de învățământ, are să repeteze clasa, precum și acela, care la examenul de emendare a cădută de nouă fie și numai dintr'un obiect de învățământ.

§. 14. În școlile populare-superiore și civile de fete, se cere necondiționat dela fie-care elevă citovă însușirea lucrului de mână femeescă, de asemenea se cere în școlile — de ambele categorii — de fete și copii însușirea desemnului (liber și geometric). Nota *neîndestulitoră* din aceste obiecte, se socotesce întocmai ca din orice alt obiect teoretic de învățământ.

Nota *neîndestulitoră* din caligrafia pentru întâia dată nu constituie pedecă la promovare în clasă superioară, e însă strict îndatorat respectivul elev să-și îndrepte scrisoarea prin diligență privată, pentru-că dacă și în anul următor obține *neîndestulitoră*, atunci se îndrumă la examen de emendare, eventual la repetarea clasei.

Nota *neîndestulitoră* din gimnastică și cântări, nu constituie pedecă la promovare în clasă superioară.

Clasificațiunea din religie și morală are aceeași valoare ca din oricare obiect de învățământ obligat. Din acest obiect de învățământ instrucția se predă elevilor publici prin catichetului denumit de autoritatea confesională competentă, în edificiul școlii.

§. 15. Elevii dispensați din cauza unor defecte corporale, pe baza atestatului medical, în sensul ordinațiunii din 12 Februarie 1890, Nr. 56.139/1889, dela studiile: lucrul de mână, desenul liber și geometric, caligrafia și gimnastica, sunt totodată dispensați și de obligamentul de a face examen din aceste obiecte de învățământ din care nici nu se clasifică.

În asemenea cazuri în locul clasificățiunii se scrie: „Dispensat cu concesiunea inspectorului regiunii de școli Nr. ...”.

§. 16. Esamenul de emendare (afară de cazul §. 17.) se poate depune numai la începutul anului școlar proximos și între orice împregiurări numai la același institut unde elevul a obținut nota *neîndestulitoră*.

§. 17. Elevul admis în sensul §. 11 și 12, la examenul supletoriu său privat, dacă a avut din unul sau cel mult din trei obiecte de învățământ *neîndestulitoră*, se poate admite la examen de emendare la finea primului trimestru și până când depune acest examen: poate fi primit în clasa următoare ca elev public *estra-ordinar*, dacă cumva nu este mai înaintat în vârstă, sau este cel mult numai cu doi ani mai înaintat în vârstă, decât se cere ca se fi primit între împregiurări normale în clasa respectivă.

Asemenea elev, dacă pică de nou la examenul de emendare, fie și numai dintr-un obiect de învățământ, se îndrumă la repetarea clasei și încetă a mai fi elev *estra-ordinar*.

§. 18. Cererile pentru examen supletoriu său de emendare, au să fi înaintate direcțiunii școlare până în 15 August, sau imediat în cazul precedent (§. 17).

§. 19. La emendarea notelor *neîndestulitoare*, elevul numai în același caz poate reflecta, dacă a înaintat cererea în această privință la timpul normat în §. (18) precedent și nu a întrerupt cursul învățământului ca elev. Dacă a desconsiderat timpul normat pentru înaintarea cererii sau a părăsit școla, nu mai are dreptul la emendarea notelor *neîndestulitoare* obținute de mai înainte, ci e obligat a repeta clasa sau să depună examen privat din toate obiectele de învățământ ale clasei respective.

§. 20. Esamenele supletorii și de emendare sunt scutite de tacsă și se depun în fața învățătorilor clasei respective.

Despre mersul examenului se ia protocolul și în atestat, respective în matriculă, se notează că examenul a fost supletoriu sau de emendare.

§. 21. Atestatele anuale se dau după matriculă, precum și alte eventuale duplicate, ce s'ar cere.

Atestatul original îl subscrie: președintele comisiei esaminătoare (inspectorul regiilor de școli, subinspectorul, sau — în absența acestora — președintele scaunului școlar ori al eforiei școlare), directorul (eventual și ca președinte substituit în sensul §. 4.) și învățătorul de clasă.

Duplicatul atestatului se dă conform indigitațiilor circulațiunii din 23 Iulie 1889, Nr. 18,930.

Atestatul original și duplicatul se prevede cu sigiliul școlii.

Competința cuvenită pentru aceste atestate, se cuprinde în tacsă de înscriere.

CAPITLUL III.

Esamenele elevilor privați.

§. 22. Esamene private nu-și permis să se țină numai la școlile civile și populare-superioare publice sau investite cu dreptul de publicitate.

Esamenele private se țin totdeauna în localul școlii respective.

Terminulul (*dilele*) examenelor private se statorosește în conțelegere cu inspectorul regiilor de școli și se publică pe cale corespunzătoare.

Esamenele private se țin cu elevii admiși spre acest scop (§. 28 și 29) în timpul normat în §. 1, întru cât e posibil împărțit clasă de clasă, esaminându-se amănunțit din toate obiectele de învățământ, în prezența învățătorilor clasei respective și a membrilor eforiei ori scaunului școlar, ce eventual s'ar prezenta, sau în prezența delegaților acestor corporațiuni.

Presidiul și cercul de competență al președintelui la esamenele private, este normat în §§. 2, 3 și 4, din acest regulament.

§. 23. Examenul privat este scripturistic și verbal.

Examenul scripturistic premerge celui verbal și se ține în local separat pe lângă neîntrerupta prezență a unui membru din corpul didactic.

Tesele pentru examenul scripturistic le statorcesc corpul didactic la propunerea învățătorului de specialitate, astfel, ca fie-care elev să se capete altă temă.

Esamenul scripturistic se cere numai din acele obiecte de învățământ, din care cunoștințele elevului se pot mai bine erua pe baza examenului scripturistic (deprinderi gramaticale, concipiare în limba maghiară și germană, comput, desen).

§. 24. Esamenul scripturistic și verbal se întregesc unul pe altul, din care motiv rezultatul examenului nu se poate satori exclusiv numai pe baza examenului verbal — afară de desenul liber — ci clasificările se statorcesc totdeauna pe baza apărării ambelor examene.

Acei elevi însă, cari n'au deslegat cu succes temele scripturistice, au să fie mai în detaliu examinați la examenul verbal.

§. 25. Gimnastica și cântările nu formează obiect pentru examenele private, din caligrafia însă se examinează elevii privați.

§. 26. Eliberare nu se poate da la examenele private numai din obiectele: lucrul de mână femeescă, partea practică a desenului liber și geometric, și numai pe baza atestatului dela medic oficial, din cauza unor defecte corporale. Eliberarea se poate acorda prin inspectorul regiului de școle.

§. 27. Elevele, cari nu sunt eliberate la examenul privat de lucrul de mână femeescă, sunt obligate să prezente bucăți pregătite din lucrul de mână conform prescrierilor planului de învățământ pentru respectiva clasă. Iar, pentru-ca să se potă satori dacă acelea lucrări în faptă eleva le-a pregătit, comisia examinătoare ca să se convingă despre acesta, să cere ca să adreseze elevei anumite întrebări teoretice corespunzătoare și întru cât e posibil să pretindă pregătirea unor părți din lucrurile de mână prezentate.

§. 28. Corpul didactic n'are drept să se admită la examenul privat, numai elevii, cari au vârsta recerută și pe baza atestatului despre terminarea clasei precedente s'au înscris la începutul anului școlar ca elevi privați și depun examenul la finea aceluiași an.

§. 29. Cu abatere dela §. precedent, în oricare altă casă, inspectorul regiului de școle poate admite la examenul privat, pelângă consultarea opiniunii corpului didactic și numai la unul din termenele normate în §. 1.

§. 30. La același termină nici inspectorul regiū nu pôte acorda esamenū privatū contrasū din mai multe clase de odată decât din *doué*.

Acela, căruia în urma vârstei saū din alte împregiurări demne de aprețiare, îi compete și obține concesiune, ca în decursul unui anū scolarū se pôtă face esamenulū privatū și mai multū de cât din *doué* clase, se pôte admite la depunerea esamenulū privatū din clasa următore (orī contras din *doué* clase) la unulū dintre termenele prescise, ce cade după esamenulū premergătorū prestatū cu succesū.

§. 31. Petenții, carī dorescū se obțină concesiune pentru depunerea esamenulū privatū — orī contrasū, aū se legitimizeze prin atestatū de botezū că vârsta lorū pe timpulū esamenulū corespunde clasei, pentru care dorescū a face esamenulū privatū.

În lipsa unui intervalū de 6 luni, inspectorulū regescū de scóle pôte acorda concesiune referitoriū la etate (*korengedély*), acelorū petenți, carī dovedescū celū puținū *bună pregătire*.

Vârsta înaintată (*tulkoruság*) nu forméză pedecă cu privire la acordarea concesiunii pentru depunerea esamenulū privatū.

§. 32. Inspectorulū regiū de scóle pôte admite la esamenū privatū, orī esamenū privatū contrasū, pe lângă observarea §§. 29, 30 și 31 în următorele casuri:

a) decă a repășitū elevulū în sensulū §. 12 ;
 b) dacă s'a eschisū ;
 c) dacă e elevū estra-ordinarū — publicū (*rendkivüli nyilvános tanuló*);

d) dacă se presentă la esamenū privatū elevū, care în sensulū §. 19, a fostū îndrumatū la repetarea clasei, saū repetéză clasa de bună-voia în sensulū §. 10 ;

e) dacă e vorba de trecerea unei clase în sensulū §. 9 ; în sfêrșit

f) dacă petentele este învêțătorū diplomatū, saū a terminatū completū tôte cursurile vre-unui institutū pedagogicū și ca atare doresce a face esamenulū privatū de pe clasa VI civilă saū de pe clasa III-a a scólei poporale superiøre, cu scopū de a-și câștiga îndreptățirea la anumite oficii publice.

(Va urma.)

Nr. 256/1895.

CONCURSŪ.

Pentru ocuparea unui postŭ :

1. de invetătoriu (invetătore) ordinariu, și
2. de invetătore pentru lucrul de mână, la scola civilă de fete a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiu, cu începere dela 1 Septembrie a. c. n., prin acesta se escrie concursu.

Doritorii de a ocupa postul de sub 1.), au se presente următoarele documente :

- a) atestatŭ de botezŭ ;
- b) documentŭ despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de invetători (invetătore) ordinar, la scole civile ;
- c) o arătare despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum ;
- d) arătarea specialității, pentru care sunt pregătiți ; cu deosebire
- e) se dovedescă, că posed perfectŭ *limba română și limba germană* în vorbire și scriere.

Cunoscerea și capabilitatea de a propune perfectŭ limba germană, se consideră ca condițiune absolută, pentru conferirea acestui postŭ.

Concurentulŭ, care va fi alesŭ invetătoriu (invetătore) ordinarŭ, se obligă a propune până la maximumul de 30 ore pe septemână.

Ear pentru postulŭ de invetătore pentru lucrul de mână se recere afară de atestatele de sub *a*, *b* și *c* de mai susŭ, încă și producerea unui atestatŭ în regulă despre cunoscința în teorie și pracsă a lucrului de mână femeescŭ.

Invetătoriu ordinariu, până când e provisoriu, va primi salariu anualŭ de 700 fl. și 150 fl. bani de quartirŭ, solvitŭ în rate lunare anticipative, ear devenindŭ definitivŭ, va avé salarŭ anualŭ de 900 fl., bani de quartirŭ 200 fl., 5 cuincuenale de câte 100 fl. și dreptŭ de pensiune dela statŭ, solvindŭ tacsele prescise ; invetătore provisorie 400 fl. și întregă întreținerea în internatŭ, definitivă salariu 600 fl., întreținerea în internatŭ și cuincuenale ca invetătoriu. Ear invetătore pentru lucrul de mână, care are se propună iar până la 30 ore pe septemână, are remunerațiune de 300 fl. solviți de asemenea în rate lunare anticipative, precum și locuință, viptŭ, liminatŭ, încălditu și servițiŭ în internatŭ pentru persona sa, avendŭ însă a da directorei mână de ajutoriu și la alte agende ale internatului.

Concursele insoțite de documentele numite mai susŭ, se se presente subsemnatului comitetŭ până la 15 Augustă a. c. n.

Sibiu, din ședința comitetului Asociațiunei transilvane, ținută la 13 Iuliu 1895.

Ioanŭ Hannia m. p.,
membru în comitetŭ.

Zacharia Boiu m. p.,
secretarŭ I.